

Rikosuhrimaksun määrä

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaisessa rangaistustuomioiden tarkastuksessa on kiinnitetty huomiota Etelä-Savon käräjäoikeuden 2.10.2024 asiassa R 24/22 antamaan tuomioon nro 24/135948. Tuomiolauselman mukaan vastaaja oli määrätty suorittamaan rikosuhrimaksuna 80 euroa, vaikka hänet oli tuomittu vain rikoksista, joista säädetty ankarin rangaistus oli kuusi kuukautta vankeutta.

SELVITYS

Etelä-Savon käräjäoikeuden laamanni on 3.3.2026 antanut asiasta lausuntonsa, johon sisältyy pyytämäni puheenjohtajana asiassa toimineen käräjätuomarin selvitys.

Laamannille antamassaan selvityksessä käräjätuomari oli myöntänyt, että tuomio on rikosuhrimaksun osalta virheellinen. Käräjätuomarin mukaan virhe on tapahtunut epähuomiossa ja johdettu kiireisestä ja ruuhkautuneesta työtilanteesta. Käräjätuomari on selvityksessään tuonut esiin, että hänen työtapoihinsa kuuluu tarkastaa huolellisesti syytteet niiden saapuessa ja tuomiot ennen niiden antamista. Käräjätuomarin mukaan hän ei valitettavasti ollut havainnut virheellisen suuruista rikosuhrimaksuvaatimusta haastehakemusta tarkastaessaan, eikä siten pyytänyt siihen syyttäjältä vaatimuksen tarkistamista jo ennen haasteen antamista.

Käräjätuomarin mukaan hän oli julistaessaan ratkaisun tuominnut rikosuhrimaksun virheellisen suuruisena syyttäjän vaatimuksen mukaisesti. Käräjätuomarin mukaan virheeseen on ilmeisesti vaikuttanut osaltaan se, että vastaajalle oli tuomittu ehdotonta vankeutta.

Käräjäoikeuden laamanni on lausunnossaan todennut, että käräjäoikeudessa tullaan kiinnittämään kaikkien käräjätuomareiden ja notaareiden huomiota rikosuhrimaksujen määrän huolelliseen tarkistamiseen.

RATKAISU

Rikosuhrimaksusta annetun lain (669/2015) 2 §:n mukaan se, joka tuomitaan rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vankeutta, on velvollinen suorittamaan rikosuhrimaksun.

Soveltamishetkellä voimassa olleen 3 §:n 1 momentin mukaan rikosuhrimaksu oli 40 euroa, jos rangaistus tuomittiin yhdestä tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus oli vankeutta enintään kuusi kuukautta. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan rikosuhrimaksu oli 80 euroa, jos rangaistus tuomittiin yhdestä tai useammasta rikoksesta, joista vähintään yhdestä säädetty ankarin rangaistus oli vankeutta enemmän kuin kuusi kuukautta.

Tuomioistuinlain (673/2016) 9 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan tuomarin on oltava virkatoimissaan huolellinen.

Käräjätuomari on menetellyt asiassa huolimattomuudesta virheellisesti määrätessään vastaajan suorittamaan rikosuhrimaksuna 80 euroa, vaikka vastaajaa ei tuomittu rangaistukseen rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus olisi ollut vankeutta enemmän kuin kuusi kuukautta. Vastaajalle määrätyn rikosuhrimaksun olisi tullut olla suuruudeltaan 40 euroa.

Kiinnitän kerrotun vuoksi käräjätuomarin huomiota huolellisuuteen ja tarkkuuteen rikosuhrimaksun määrää koskevan sääntelyn soveltamisessa.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Liisamari Herala